Тигъэзетеджэхэр! Мы мазэм и 25-м кӀэтхэгъур тэухы. Къызфэжъугъэфед къэнэгъэ уахътэр!

Адыгэ макъ

№ 111 (20624)

2014-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

МЭКЪУОГЪУМ и 21-рэ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Мэкъуогъум и 22-р — шъыгъо-шӀэжь маф, Хэгъэгу зэошхор къызежьэгъэ маф

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу лъытэныгъэ зыфэтшӀыхэрэр!

ТичӀыпӀэгъу лъапӀэхэр!

Мэкъуогъум и 22-р тихэгъэгу итарихъ инэкӀубгъо анахь къинхэм зыкӀэ ащыщ. 1941-рэ илъэсым мы мафэм Хэгъэгу зэошхоу тихэгъэгогъу нэбгырэ миллионипшӀ пчъагъэ зыхэкӀодагъэр къежьэгъагъ.

А мэфэ тхьамыкӀагъом ыуж илъэс 70-м ехъу тешӀэжьыгъэми, джы къызнэсыгъэм цӀыфхэм ар ащыгъупшэрэп. Зы унагъуи щыӀэпщтын иӀахьыл е игупсэ цӀыф а заом хэмыкӀодагъэу. Яхэгъэгу шӀулъэгъоу фыряӀэм гъуни нэзи имыӀэу лӀыхъужъныгъэ зэрахьэзэ зыпсэ зытыгъэхэр егъашӀэми тщыгъупшэщтхэп.

Тиветеран лъапӀэхэр, Хэгъэгу зэошхом илъэхъан лӀыхъужъныгъэу зешъухьагъэр егъашӀэми тщыгъупшэщтэп. ЛӀэуж пчъагъэхэм шъуиблэнагъэ щысэ зэрафэхъущтым тицыхьэ телъ.

ЗэкӀэми тышъуфэлъаӀо шъуушъхьэкӀи шъуигупсэхэмкӀи псауныгъэ пытэ шъуиӀэнэу, шъунасыпышӀоу джыри илъэсыбэ къэжъугъэшӀэнэу, дунаир мамырэу шъуигухэлъ дахэхэр къыжъудэхъухэу шъупсэунэу!

Зэошхом хэкӀодагъэхэр егъашӀэми тщыгъупшэщтхэп! ТекӀоныгъэр къыдэзыхыгъэ лӀыхъужъхэм щытхъур адэжь!

Адыгэ Республикэм и ЛӀышъхьэу
ТХЬАКӀУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Украинэм зышъхьэ къизыхыжьхэу Адыгеим къэкощыжьхэрэм зыщыпсэущтхэ чӀыпӀэхэр къафэгъотыгъэным епхыгъэ Ӏофыгъохэм республикэм ихэбзэ къулыкъухэр атегущыӀэх

Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат республикэм и Правительствэ и Унэ бэмышӀэу щызэрищэгъэ зэхэсыгъом Украинэм зышъхьэ къизыхыжьхэу Адыгэ Республикэм къэкощыжьхэрэм зыщыпсэущтхэ чӀыпӀэхэр къафэгъотыгъэным епхыгъэ Ӏофыгъохэм щатегущыӀагъэх.

Къэралыгъо хабзэм иорганхэм, ошӀэ-дэмышӀэ ӀофхэмкӀэ Министерствэм, хэбзэухъумэкӀо органхэм япащэхэр зэхэсыгъом хэлэжьагъэх. Адыгэ Республикэм тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэнкӀэ, чӀыопс къэкӀуапӀэхэмкӀэ ыкӀи ошӀэ-дэмышӀэ ӀофхэмкӀэ и ГъэӀорышӀапӀэрэ районхэм япащэхэмрэ зэгъусэхэу агъэхьазырыгъэх зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэ нэбгырэ мин 1,5-мэ ателъытэгъэ пункти 9-р къызщызэӀуахыщт учреждениехэр. ТхьамыкӀагъо къызэхъулӀэхэрэм ӀэпыӀэгъу языгъэгъотырэ медицинэ къулыкъур врачхэмрэ медсестрахэмрэ зыхэт бригадэ 26-кӀэ къадеӀэным фэхьазыр. Кощын ӀофхэмкӀэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкӀэ и Къутамэ къызэритыгъэмкӀэ, Украинэм щыщ нэбгырэ 613-мэ мы илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу закъыфагъэзагъ. Ахэм ащыщэу нэбгыри 139-р зыфэягъэр Ӏоф ашӀэным пае патент къаратынэу ары. Нэбгырэ 93-р Урысыем пӀалъэ горэкӀэ щыпсэунхэу Ӏизын къязытырэ тхылъ къафызэхагъэуцоным, нэбгырэ 36-р «вид на жительство» зыфаӀорэ тхылъыр къаратыным къыкӀэлъэӀущтыгъэх. Унэгъуи 9-мэ (нэбгырэ 14-мэ) зышъхьэ езыхьыжьэжьыгъэкӀэ алъытэхэрэм ахагъахьэхэмэ ашӀоигъуагъ.

Урысыем ошӀэ-дэмышӀэ ӀофхэмкӀэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъэӀорышӀэпӀэ шъхьаӀэ кӀэщакӀо зэрэфэхъугъэм тетэу, Украинэм зышъхьэ къизыхыжьхэрэм апае нэбгыри 100-мэ ателъытэгъэ чэтэн гъэӀагъэхэр Ростов хэкумкӀэ къалэу Гуковэ щагъэуцугъэх.

Республикэм и Премьер-министрэ зэхэсыгъом хэлажьэхэрэм къяджагъ Украинэм къикӀыжьхэрэм шъхьэегъэзыпӀэ зыщагъотыщт гупчэр псынкӀэу агъэпсынэу. ПэшӀорыгъэшъэу къызэрэрадзагъэмкӀэ, Адыгеим исанаториехэм ащыщ горэм нэбгырэ 200-м нэс чӀагъэтӀысхьан алъэкӀыщт.

— Украинэм икъыблэ-къокӀыпӀэ лъэныкъо ӀашэкӀэ зэрэщызэӀуупӀэхэрэм къыхэкӀэу заохэр зыщыкӀорэ чӀыпӀэхэм цӀыфхэр жъугъэу къарыкӀыжьхэу фежьагъэх. Ахэм шъхьэегъэзыпӀэ къафэдгъотыным, ящыкӀэгъэ медикэ-социальнэ фэӀо-фашӀэхэр дгъэцэкӀэнхэм тафэхьазырын фае. Ӏофым изытет тэрэзэу уасэ ратын фае. Адыгеим и ЛӀышъхьэу ТхьакӀущынэ Аслъани ащ фэгъэхьыгъэу къыӀуагъ, Украинэм къикӀыжьхэрэм ящыкӀэгъэ ӀэпыӀэгъу ягъэгъотыгъэнымкӀэ пшъэрылъ гъэнэфагъэхэр ащ къытфишӀыгъэх, — хигъэунэфыкӀыгъ КъумпӀыл Мурат.

Премьер-министрэм ведомствэхэм япащэхэм пшъэрылъ афишӀыгъ зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэхэм социальнэ ӀэпыӀэгъу аӀэкӀэгъэхьэгъэнымкӀэ цӀыфхэр социальнэу зыухъумэрэ органхэм яучет зэрэхагъэуцохэрэр нахь агъэпсынкӀэнэу. Зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэхэр кощын ӀофхэмкӀэ къулыкъум иучет зэрэщагъэуцухэрэр нахь къафагъэпсынкӀэнэу, ахэм шӀушӀэ ӀэпыӀэгъу нахь псынкӀэу арагъэгъотынэу зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэм КъумпӀыл Мурат къяджагъ.

СОЦИАЛЬНЭ ӀОФЫГЪОХЭР

КӀэлэцӀыкӀухэр агъэгушӀуагъэх

Унагъом ыкӀи кӀэлэцӀыкӀухэм социальнэ ӀэпыӀэгъу ягъэгъотыгъэнымкӀэ чӀыпӀэ Гупчэу «Доверие» зыфиӀоу Красногвардейскэ районым итым стационар отделениеу иӀэм щаӀыгъ кӀэлэцӀыкӀухэм Ӏофтхьэбзэ гъэшӀэгъоныбэ зэрафызэхащэрэм фэгъэхьыгъэу бэрэ къэтэтхы. Мары джыри мыщ чӀэс кӀэлэцӀыкӀухэмрэ лагерэу «Город мастеров» зыфиӀорэм щыӀэхэмрэ яхьакӀагъэх Адыгэ къэралыгъо университетым истудентхэмрэ иаспирантхэмрэ ясоюз хэтхэр. КӀэлэцӀыкӀухэм апае ахэм программэ гъэшӀэгъон агъэхьазырыгъ.

Адыгэ Республикэм ӀофшӀэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъоныгъэмкӀэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу къызэрэхигъэщырэмкӀэ, щыӀэныгъэм идэхагъэ, гъэшӀэгъоныбэу ар зэрэзэхэлъыр мы кӀэлэцӀыкӀухэм нахь зэхашӀэнымкӀэ, агу къэӀэтыгъэнымкӀэ, гъэчэфыгъэнхэмкӀэ мыхэм афэдэ зэӀукӀэгъухэм мэхьанэшхо яӀ. А Ӏофтхьабзэм зэреджагъэхэми зэхэщакӀохэм мурадэу яӀагъэр нафэ къешӀы — «Уиныбджэгъу пӀэ фэщэй». ЩыӀэныгъэм чӀыпӀэ къин ригъэуцуагъэм хэти иамал къызэрихьэу ӀэпыӀэгъу фэхъуным ахэр къыфэджэх.

КӀэлэцӀыкӀоу мы гупчэм щаӀыгъхэм лъэшэу ашӀогъэшӀэгъоныгъ сабын тхъурбэ щэрэбышхоу студентхэм агъэпщыщтыгъэхэр, ахэр зэрагъэӀорышӀэщтыгъэхэр. Анахь агу къинагъэр фае пэпчъ а щэрэбышхом ыкӀоцӀ иуцон, ихьан ылъэкӀынэу зэрэщытыгъэр ары.

Джащ фэдэу студентхэм джэгукӀэ зэфэшъхьафхэр, зэнэкъокъухэр кӀэлэцӀыкӀухэм афызэхащагъэх. Ӏофтхьабзэр окӀофэ ахэтыгъ, зэкӀэри ыгъэчэфыгъ клоуным, кӀэлэцӀыкӀухэми ягуапэу орэд къаӀуагъ, къэшъуагъэх. КӀэухым студентхэм джэгуалъэхэмрэ ӀэшӀу-ӀушӀухэмрэ кӀэлэцӀыкӀухэм аратыгъэх.

(Тикорр.).

Адыгеим и Премьер-министрэ цIыфхэр ригъэблэгъагъэх

Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат Мыекъуапэ щыпсэурэ цIыфхэр правительствэм и Унэ щыригъэблэгъагъэх.

ЩыIэныгъэм чIыпIэ къин ригъэуцогъэ цIыфхэм ягумэкIхэм япхыгъэ IофыгъохэмкIэ ащ зыкъыфагъэзагъ. ЗикIэлэцIыкIу емыIазэхэмэ мыхъущт, коммунальнэ фэIо-фашIэхэм атефэрэм ыкIи ахъщэ чIыфэхэм ятынкIэ пIалъэр зыфызэкIахьэ зышIоигъохэм, чIыгу Iахьэу бэджэндэу аштагъэм ипIалъэ лъызгъэкIуатэ е специалист ныбжьыкIэхэу IофшIэн зэзыгъэгъотынэу фаехэм ащ зыкъыфагъэзагъ.

Премьер-министрэм лъэIу пэпчъ ынаIэ тетэу зыщигъэгъозагъ, ащыщыбэмэ ежь ышъхьэкIэ ынаIэ зэратыригъэтыщтыр къыхигъэщыгъ. КъалэуМыекъуапэ ипащэ, джащ фэдэу къулыкъу зэфэшъхьафхэм яIэшъхьэтетхэм ащ пшъэрылъ афишIыгъ лъэIукIэ закъыфэзгъэзэгъэ цIыфхэм яфедэ хэлъэу амал зэрыIэкIэ а Iофхэр зэшIохыгъэ хъунхэм тегъэпсыхьэгъэ унашъохэр ашIынхэу.

Украинэм щыщхэу Адыгэ Республикэм къэкощыжьхэрэм апай

I. Украинэм щыщхэм зарагъэтхыным пае кощын IофхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ иструктурнэ подразделениехэу Адыгэ Республикэм щыIэхэм зафагъэзэнэу игъо афэтэлъэгъу.

Зышъхьэ къезыхыжьэжьыгъэм истатусрэ шъхьэегъэзыпIэрэ Урысые Федерацием щагъотынхэмкIэ документхэр зэраштэхэрэм, джащ фэдэу патентым, уахътэ горэкIэ республикэм щыпсэунхэу Iизын къязытыщт тхылъым якъыдэхын япхыгъэ IофыгъохэмкIэ кощын IофхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэу мыщ фэдэ чIыпIэм щыIэм зыфэжъугъаз: **къ. Мыекъуапэ, Калининым иур., 210 В.**

Кощын IофхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ ителефон — **52-10-17.**

II. Украинэм щыщхэу Адыгэ Республикэм къэкощыжьыхэрэм социальнэ лъэныкъомкIэ яIофхэр гъэтэрэзыгъэнхэм, ахэм яфитыныгъэхэр гъэунэфыгъэнхэм фэшI Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ ичIыпIэ органхэмрэ цIыфхэм ясоциальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцэкIэхэрэ гупчэхэмрэ 2014-рэ илъэсым мэкъуогъум и 20-м къыщублагъэу унагъом исоциальнэ паспорт зэхагъэуцоу рагъэжьагъ, линие плъырми Iоф ешIэ.

IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ чIыпIэ органхэм Украинэм къикIыжьыхэрэр мафэ къэс сыхьатыр 9-м къыщегъэжьагъэу 20-м нэс тхьаумафэ мафи, зэпыугъуи ямыIэу рагъэблагъэх.

Украинэм зышъхьэ къизыхыжьыгъэхэу Адыгэ Республикэм къэкощыжьхэрэм линие плъырым ителефонхэу къызыфагъэфедэн алъэкIыщтхэр

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерств	385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Советскэр, 176	код 8-8772 52-25-16
Къалэу Мыекъуапэ IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и Комитет	385000, къ. Мыекъуапэ, Жуковскэм иур., 59	код 8-8772 52-31-99
Адыгэкъалэ IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385200, Адыгэкъал, Ленинымиур., 31	код 8-87772 9-29-53
Джэджэ районым IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385600, ст. Джаджэ, ур. Кооперативнэр, 33	код 8-87779 9-15-34
Кощхьэблэ районым IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385400, къ. Кощхьабл, Гагариным иур., 74	код 8-87770 9-27-21
Красногвардейскэ районым IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385300, с. Красногвардейскэр, Заринскэм иур., 6	код 8-87778 5-34-06
Мыекъопэ районым IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385730, п. Тульскэр, ур. Московскэр, 64	код 8-87777 5-29-47
Тэхъутэмыкъое районым IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385100, къ. Тэхъутэмыкъуай, Хь. М. Шъэумэным иур., 4	код 8-87771 96-2-91
Теуцожь районым IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385230, къ. Пэнэжьыкъуай, Ленинымиур., 58	код 8-87772 9-34-86
Шэуджэн районым IофшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ и ГъэIорышIапI	385440, къ. Хьакурынэхьабл, Шэуджэным иур., 13	код 8-87773 9-25-08
Кощын IофхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутам	385000, къ. Мыекъуапэ, Калининым иур., 210 В, я 35-рэ каб.	код 8-8772 52-10-17

Iофыгъуабэмэ атегущыIагъэх

Зыныбжь имыкъугъэхэм яIофыгъохэм ыкIи ахэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм афэгъэзэгъэ республикэ комиссием зичэзыу зэхэсыгъо тыгъуасэ иIагъ. Ар зэрищагъ Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковам.

Зыныбжь имыкъугъэхэм яIофыгъохэмкIэ ыкIи ахэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ муниципальнэ комиссиехэм яIофшIэн шIуагъэу къытырэм фэгъэхьыгъагъ апэрэ Iофыгъоу къэзэрэугъоигъэхэр зытегущыIагъэхэр. Мыщ епхыгъэу къэгущыIагъэх муниципальнэ гъэпсыкIэ зиIэ «Адыгэкъалэ» ыкIи «Кощхьэблэ районым» яIыкIохэр.

Культурэм иучреждениеу «НыбжьыкIэ координационнэ гупчэм» зыныбжь имыкъугъэхэм бзэджэшIагъэхэр зэрамыхьанхэмкIэ пэшIорыгъэшъ Iофтхьабзэу зэхищэхэрэм зэфэхьысыжьэу афэхъухэрэм нэужым зэхэсыгъом щатегущыIагъэх.

Мыекъуапэ ныбжьыкIэхэм яуахътэ гъэшIэгъонэу зыщагъэкIон алъэкIыщт учреждении 7 дэт. Спортым, музыкэм е нэмыкI лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкIэ ахэр зэтеутыгъэх. ЗэнэкъокъухэрДжэгукIэ гъэшIэгъонхэр зэхащэх. КIэлэ Iэтахъохэр нахь зыфэщагъэхэм кIонхэшъ, яуахътэ щагъэкIон алъэкIыщт.

Комиссием хэтхэр нэмыкI Iофыгъохэми ахэплъагъэх, унэшъо гъэнэфагъэхэри ашIыгъэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

Хьэм ызыщанэ Iуахыжьыгъах

Теуцожь районым имеханизаторхэр хыныгъошхом фежьагъэхэшъ, ягубгъохэм IофшIэнхэр ащыжъотых. Районым мэкъу-мэщымкIэ игъэIорышIапIэ иагроном шъхьаIэу НатIэкъо Махьмудэ къызэрэтиIуагъэмкIэ, апэу зыфежьагъэхэр хьэ гектар 1890-у яIэм иIухыжьын гъэпсынкIэгъэныр ары.

Ощх зэпымыужьым егъэохъухэми, IофшIэкIэшIоу аIэкIэлъыр чIыопсым икъиныгъохэм апагъэуцужьызэ, чIыгулэжьхэм апэрэ мэфэ зытIум хьэ гектаришъэ зытфыхыр Iуахыжьыгъах. Ащ ипчъагъэ мафэ къэс гектар 300 фэдиз къыхэхъо. Непэрэ мафэхэм комбайнэ 17-мэ Iоф ашIэ. Ахэм лэжьыгъэ тонн 1600-м ехъу къаIожьыгъах. Мафэ къэс хъызмэтшIапIэхэм яхьамэхэм лэжьыгъакIэу тонн 300-м шIокIэу шоферхэм къатыратакъо.

Хьэм иIухыжьынкIэ анахь дэгъоу IофшIэнхэр зыщызэхащагъэхэри, апэу зыщыфежьагъэхэри Кушъу Рэмэзанэ зипащэ фирмэу «Синдика-Агрор» ары. Ащ иагроном шъхьаIэу Тыгъужъ Нурбый къызэрэтиIуагъэмкIэ, хьэм икъэIожьын мэкъуогъум и 19-м аухыщтэу ары, гектар пэпчъ центнер 50-м къыщымыкIэу къырахыщт. Комбайнерэу Василий Острижкэм и «ЛавердэкIэ» кIэзыгъэ фэмыхъоу, уарзэр ыупкIатэзэ хьэр Iуехыжьы. Ар зы такъикъи хьаулыеу щамыгъэтэу лэжьыгъэр къыкIащызэ, хьамэм къырагъэолIэжьы шоферэу Хьот Адамрэ механизаторэу Шэуджэн Нурбыйрэ.

— Тикоц хьасэхэри дэихэп, — еIо Тыгъужъ Нурбый. — Гектар минитIу фэдизэу тиIэм иIухыжьыни мэфэ зыбгъупшI горэкIэ тыфежьэщт. Комбайнэ 20-у тиIэхэри, тицIыфхэри хьазырых. Дэир тикоц хьасэхэм ащыщхэр жъыбгъэм зэригъэгъолъыгъэхэр, ощхыр зэрэмыуцужьырэр ары.

Джащ фэдэу районым иадрэ хъызмэтшIапIэхэми хьэм иугъоижьын ащагъэпсынкIэ. Гъыщ Хьарунэ зипэщэ хъызмэтшIапIэу «Адыгейское» зыфиIорэм хьэ гектар 698-у иIагъэм щыщэу гектар 404-рэ Iуихыжьыгъах. Лэжьыгъэ тонн миным ехъу хьамэм къыригъэолIэгъах. Уарзэр аупкIатэзэ комбайнипшIымэ къэуцу ямыIэу Iоф ашIэ, хьэм иугъоижьын агъэпсынкIэ. Адрэ къэнэжьыгъэ гектар шъэ зытIущым икъэIожьыни мэфэ зытIукIэ, титхыгъэ гъэзетым къимыхьэзэ, аухынкIи пшIэхэнэп.

Анахь хьэ гектарыбэ районымкIэ Iузыхыжьынэу зиIэр (гектар 935-рэ) Афэунэ Исмахьилэ зипэщэ фирмэу «Киево-Жураки» зыфаIоу къо минишъэ фэдиз зыщагъэпщырэр ары. Мыщ джырэкIэ щыIуахыгъэгор гектар 86-рэ, ар мэкIаIо. Ау хыныгъом фежьэгъэхэ къодый, комбайнэу Iоф зышIэщтыгъэиплIымэ джыри тIу ахагъэхъуагъ. Арышъ, щэч хэлъэп IофшIэнхэр нахь зэрагъэпсынкIэщтым.

Фирмэу «Возрождение» зыфиIорэм хьэ гектари 187-рэ Iуихыжьынэу щыт. Ау ар джыри IофшIэнхэм афежьагъэгоп.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Мэкъуогъум и 22-р — шъыгъо-шIэжь маф

Зэо Iугъо шIуцIэр

Тикъэралыгъошхощтыгъэу СССР-мкIэ анахь гуимыкIыжь тхьамыкIагъоу, зэфэнчъэ хъугъэ-шIагъэу, тарихъым хэмыкIокIэжьынэу къэнагъ Хэгъэгу зэошхор.

Гъэмэфэ мазэу мэкъуогъум и 22-м инэфшъагъо, сыхьатыр 4-м, пый бзаджэм ипчыпыджын IэшэжъкIэ мамыр огур къызэIибзи, советскэ цIыф хые минхэр ыкIи къэралыгъо пащэхэр зэмыжэгъэхэ зэо мэхьаджэр къадишIэхыгъагъ. ЧIыгур гырзыщтыгъ. Чъые IэшIум хэтыгъэ цIыфхэр щтагъэхэу къызэшIоътIысхьагъэх... Джары икъежьэкIагъэр тхьамыкIагъоу, къинэу тихэгъэгу къыфикъокIыгъэм. Унэ къеIэрэм ыпсэ уеIэжьын зэрэфаер, армырымэ, уичIыгуи, уиуни, уицIыфыгъи, уилъэпкъ шэн-хабзи, уишъхьафитыныгъи ипхъыхьэ-итэкъу зэрашIыщтыр, гъэрыпIэ чIыпIэм узэрифэщтыр тицIыфхэм къагурыIощтыгъ.

«Хэгъэгоу-Ныр къэджэ!» — мы джэпсалъэр къэралыгъом къыщызэпэджагъ: ини цIыкIуи, жъи кIи джащыгъум зыч-зыпчэгъоу зэкъоуцуагъэх, ячIыгу, я Родинэ пае псэемыблэжьыгъэх. ЦIыф лъэпкъыбэр зы унэгъошхом фэдэу зыщызэдэпсэущтыгъэ Советскэ къэралыгъом а пстэури мэфаем къызыщызэхэшхъожьыгъэх, Iашэр зыIыгъышъущтыр зэкIэ фронтым кIощтыгъэ (зыныбжь имыкъугъэхэми хэзыгъахъохэрэри ахэтыгъ), зэо кIыбым къэнэгъэ нэжъ-Iужъхэми, бзылъфыгъэхэми, аужыпкъэм, кIэлэцIыкIухэми щэIэгъэшхо къахэфагъ, пытагъэрэ зыкIыныгъэрэ ахэлъыгъ, яхэгъэгу шIулъэгъу илъэшыгъэ апэрэ зэо зэкIаблэм къыщыублагъэу, ар аухыфэ хэмыхъуагъэмэ, кIосагъэп. Тикъэралыгъо нэмыц-техакIохэм рагъаIо щымыIэу, план ечъэжьэгъэ-бырсырэу «БарбароскIэ» зэджагъэхэм тетэу, охътэ кIэкI дэдэм къыкIоцI зыIэкIагъэхьан гухэлъ яIагъ, ау къадэхъугъэп. КъызэрашIомышIыгъахэхэу, советскэ цIыфхэр лIыгъэшхо зыхэлъ закIэхэу, бэщыIэхэу, бэщэчыхэу, ямытеплъэр агоу зэрэгъэпсыгъэхэр зэо Iугъо шIуцIэу илъэсиплIым зыхэтыгъэхэм къыщаушыхьатыгъ.

«Къиныгъэ» пIонкIэ тIэкIу тэрэзыIоп — зэошхор советскэ цIыф жъугъэ хыехэмкIэ хьазабыгъ — къэралыгъор заом фэхьазырыгъэп, дзэкIолIхэр IэпцIэ-лъэпцIэ Iэшэнчъагъэх, гъомылапхъэри ямэкIагъ, ау ялIыгъэ, я Хэгъэгу шIулъэгъоу фыряIэмэ, яшIошъхъуныгъэ къыдищыжьыгъэх.

Уикъутэнэу, уигъэпцIымэмэнэу, уигъэщынэнэу, пшъхьэ шIуихынэу къыокIугъэ пыир къыоблэщтэп. Нэмыц техакIохэр хьэ нэкIыгъэу тикъэрал гупсэф къызебанэхэм, пстэуми анахьэу янэплъэгъу зыфэгъэзэгъагъэр Хэгъэгум ыгу, ыпс — икъэлэ шъхьаIэу Москва ары. Сыдэу пшIына? «Тэ укъикIи, лажь?!» пкIэнчъэу аIуагъэп ныIа? Ау Москва пыим сыд хъугъэкIи IэкIагъахьэ зэрэмыхъущтыр дзэ пэщэшхохэми, къэралыгъо лIышъхьэу Сталинми, советскэ дзэкIолIхэми псынкIэу къагурыIуагъ ыкIи унэшъо пытэ зыфашIыжьыгъ: «Е тылIын, е тылIэн. Зы лъэбэкъу закъокIи тыкъызэкIакIо хъущтэп!» Къэбарыр къэIотэгъошIуми, зэо машIор боу хьазаб, ау ягущыIэ епцIыжьыгъэхэп, апсэ атызэ, Родинэр къаухъумагъ, нэмыцхэм ямурад бзаджэ ракIыкIыгъ, фашистхэр Москва дамыгъахьэхэу щызэхакъутагъэх. Мы текIоныгъэ зафэм нахь акIуачIэ тидзэхэм къыригъэблыжьыгъ, теубытэгъэ пытэ ашIыгъ Гитлер идзэхэр яб рагъэзыхьажьынхэшъ, яхьазаб машIо хагъэстыхьажьынхэу, ары ыкIи зэошхор зэрэкIэкIыгъэри.

Зэо илъэсхэр. Ахэр боу онтэгъугъэх, зэфэнчъагъэх, мазэхэр, мафэхэр, сыхьатхэр ыкIи такъикъхэр зэо Iугъо шIуцIэмкIэ, нэпсыкIэ, лъыпсыкIэ зэхэдэгъагъэх. ЧIыгур щэIущтыгъ, гырзыщтыгъ; ныхэр нэпс мычъэкъуагъэх, сабыйхэр ибагъэх, кIэлэцIыкIухэр нэкIыгъэх, нэжъIужъхэр тхьалъэIушIыгъэх, зэкъотыгъэх, зэрэIыгъыгъэх, шIум щыгугъыгъэх. ЦIыф миллион 27-мэ зэошхом апсэ щатыгъ, ау Хэгъэгур пый техакIом лъэханагъэп; урыси, адыги, ермэли, къэзэкъи, узбеки, таджики — зэкIэ зы мурад иным зэкъуигъэуцогъагъэх, къиныбэ хьазабыр ракIыкIызэ ТекIоныгъэшхор къыдахи, Берлин, Рейхстагым ышыгу, Советскэ къэралыгъом и Быракъ Плъыжь зыщагъаIэм, тхьамыкIэгъо гуимыкIыжьыр ыужъгъэеу гушIуагъом закъыфигъэзэжьыгъ.

Зэошхом хэлэжьагъэ цIыф лъэпкъыбэм ащыщыгъэх лъэпкъ мэкIэ, лъэпкъ гушхо-лIыхъужъэу адыгэхэри, Адыгэ хэкум икIыгъэ нэмыкI лъэпкъхэм ащыщхэри. Зы гугъэ ин пстэури зэлъызыIыгъыгъэр — ТекIоныгъ. Зэо гъогу зэхэкI пчъагъэхэм щэIагъэрэ лIыгъэрэ ахэлъэу Адыгеим щыщхэр, идзэкIолIхэр арыкIуагъэх — кIэлакIи, нахь лIыIуи зэ ягугъэ чIанагъэп — апсэ ашIоIофыгъэп, я ЧIыгу, я Хэгъэгу бгъэкIэ аухъумагъ. Адыгеим идзэкIолIхэм ТекIоныгъэшхор къэзыгъэблэгъэгъэ псэемыблэжь цIыф лъэшыбэ ахэтыгъ, адыгэу нэбгыриблымэ — Ацумыжъ Айдэмыр, Андырхъое Хъусен, Бжыхьэкъо Къымчэрый, Нэхэе Даут, Къош Алый, Тхьагъушъэ Исмахьил, ШIуцIэ Абубэчыр Советскэ Союзым и ЛIыхъужъыцIэ къафагъэшъошагъ. АдыгеимкIэ дзэкIолI 42-мэ мы къэралыгъо щытхъуцIэ иныр къалэжьыгъ. Ахэм анэмыкIэу зэо ужым щытхъум иорден икавалер нэбгырэ 14 хъугъэ. Хэгъэгум изэтегъэуцожьын-зэтегъэпсыхьажьын зыпшъэ ифэгъэ анахь чанхэм — нэбгырэ 40-м ехъумэ — Социалистическэ IофшIакIэм и ЛIыхъужъыцIэ къарапэсыгъ.

Заор — зао. Ар жъалым ыкIи гукIэгъунчъ. Ау мэфэ шIуцIэхэм къакIэлъыкIуагъ мэфэ нэфэу, гушIуагъоу, ти Хэгъэгу, тиIэшъхьэтетхэм, тицIыфхэм агу зыгъэжъужьыгъэ ТекIоныгъэшхор. Тимурад тылъыкIэхьагъ, шыкур, шIэхэу илъэс 70-рэ хъущт мамыр уашъор къызытшъхьащытыр. Ау мэкъуогъум и 22-рэ мэфэ шIуцIэу зэо гуихыр къызежьэгъагъэр, ащ псэемыблэжьэу хэкIодагъэхэр тщыгъупшэхэрэп, ахэр псаумэ анахь псаужьых, сыда пIомэ тинепэрэ мафэ инэф апсэкIэ къытфагъэблагъ. Ныбжьи къэмыхъужьынкIэ тэлъаIо ащ фэдэ зэо тхьамыкIагъо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

ИшIэжь тэгъэлъапIэ

Мэкъуогъум и 22-р — Хэгъэгу зэошхор къызежьэгъэ маф. Мы заом ихьазаб зылъымыIэсыгъэ унагъо гори тихэгъэгу исэпщтын.

НыбжьыкIэгъу дахэ зиIагъэхэм, зянэ-зятэхэр зышъхьарытхэу, гупсэфэу еджагъэхэм Пщыжъ Къэплъан къахиубытагъэп. Ар къуаджэу Пщыжъхьаблэ 1922-рэ илъэсым къыщыхъугъ. ИлъэсиплIым итыгъ ныIэп ятэу Ислъам зыдащым. ЯIэ мылъкур атырахи, Пщыжъхьаблэ щыIакIэ щырямыIэжьэу къыдэкIыжьыхи, 1928-рэ илъэсым ХьакIэмзые янэ ытыщхэм адэжь къагъэзэжьыгъагъ. Къэплъан ятэ къышIэжьырэп, янэу Щащэ къылъэхэнагъэу, янэтыщхэу Хьаджэмыкъо Шыумафэ екIолIэжьыгъэхэу щыпсэущтыгъэх.

КIалэр илъэсибл зэхъум ХьакIэмзые дэт еджапIэм чIахьи, 1933-рэ илъэсым классиплIыр къыщиухыгъ. Ащ ыуж Хьатыгъужъыкъуае зы илъэсэ щеджагъэу янэ идунай ыхъожьыгъ, къинэу иIэм къыхэхъуагъ, арэу щытми, еджэныр лъигъэкIотагъ, 1937-рэ илъэсым ар къыухыгъ. А илъэс дэдэм Краснодар дэт кIэлэегъэджэ училищым чIэхьагъ. Ащ щеджэзэ, училищыр Мыекъуапэ къахьыжьыгъ, 1939-рэ илъэсым дэгъу дэдэкIэ ар къыухи, ХьакIэмзые дэт еджапIэм кIэлэегъаджэу къэкIожьыгъ. Ау ныбжьыкIэхэм яегъэджэн бэрэ пылъынэу хъугъэп, 1941-рэ илъэсым Хэгъэгу зэошхоу къежьагъэм ащагъ.

Къэралыгъом къыфикъокIыгъэ зэошхом цIыфмэ тхьамыкIагъоу къафихьын ылъэкIыщтыр зэхэзышIэу, техакIомэ яхьэкIэ-къокIэ зекIуакIэ зыгукIэ къэзымыштэрэмэ ащыщэу Къэплъан зэо гъогум техьагъ. Ар зыхэт частым идзэкIолIхэр Ростов, Калач ыкIи Сталинград ащыкIорэ зэо хьылъэхэм ахэлэжьагъэх. Зы чIыпIэм нэмыцхэм ядзэхэр щызэтыраIажэхэми, нэмыкI лъэныкъокIэ къылъыкIуатэщтыгъэх. Къэплъан зыхэт ротэр пыим пхъашэу пэуцужьыгъэмэ ащыщыгъ, ау псаоу къэнэжьыгъэр макIэ, Къэплъани контузие иIэу зэуапIэм къыIуащи, я 115-рэ «гъэпытэгъэ районкIэ» заджэхэрэм щыIэ госпиталым чIэфагъ. Ащ щагъэхъужьынышъ, зыхэтыгъэ частым ыгъэзэжьыным ежэзэ, а районыр нэмыцыдзэм ыштагъ. Джащ тетэу фашистхэм аубытыгъэ дзэкIолIхэр ращажьэхи, чIыпIэ зэфэшъхьафмэ къащыуцухэзэ, чыжьэу ащагъэх. Алъэгъурэр къагурымыIоу, къызщыуцоу къыхэкIыхэрэри къамышIэу чIыпIэ къин ифэгъагъэх. ЦIыф лъэпкъ зэфэшъхьафыбэу ахэр зэхэтыгъэх. Улапэ щыщэу Джыгунэ Заудин игъусагъ. ЧIыпIэ гъэнэфагъэ, гъолъыпIэ, зытырахъощтыр ямыIэу, гъаблэм ыгъалIэхэу мазэхэр зэпачыгъэх. Джаузэ Австрием икъалэу Вельс пэмычыжьэу лагерым дадзагъэх. Ащ дэй дэдэу къащыдэзекIощтыгъэх, чэу лъэгитIум азыфагу дэтхэу IофшIапIэм ащэщтыгъэх, къызаухыкIэ баракым къафыжьыщтыгъэх. Шхынэу къаратырэм игугъу пшIынэу щытэп, ау янасыпкIэ шхапIэу зыдащэщтыгъэхэм нэгъой кIалэ горэм Iоф щишIэу нэIуасэ къафэхъуи ащ хищыжьыгъэх.

Амали гугъи ямыIэжьэу лагерым дэсыхэзэ, 1945-рэ илъэсым Берлин заштэ нэуж АмерикэмидзэкIолIмэ лагерым къыдащыжьхи шъхьафит хъужьыгъэх, Берлин дэт артиллерие полкым дзэ къулыкъур щылъигъэкIотагъ. А илъэс дэдэм я 25-рэ артдивизием хэт разведотделением хагъахьи, 1946-рэ илъэсым имэзае нэс хэтыгъ, джащ къулыкъури щиухыгъ.

Къэплъан чIыпIэ къиныбэ арыфагъ, заом Iутзэ кIодыпIэ чIыпIэм къыращыжьыгъэмэ жьы къэщэгъу ифэн ыIозэ, нэмыцмэ гъэрэу аубытыгъ, ау инасып атекIуагъ, псаоу къыгъэзэжьыгъ. ЛIыгъэу заом щызэрихьагъэр къэзыушыхьатырэ орденхэр ыкIи медальхэр къыфагъэшъошагъэхэу къэкIожьыгъ.

1946-рэ илъэсым къыгъэзэжьи, зэо илъэсхэм зыIуащыгъэгъэ IофшIапIэм Iухьажьыгъ. Iоф ышIэзэ Мыекъопэ илъэситIу институтыр, етIанэ къэралыгъо кIэлэегъэджэ институтыр къыухыгъэх, зэпымыоу илъэс 44-рэ ныбжьыкIэхэм яегъэджэнрэ япIунрэ пылъыгъ. Къэплъан Iоф зишIэгъэ илъэсхэм сыдигъуи анахь мэхьанэ зэритырэмэ егъэджэн-пIуныгъэ IофшIэныр ащыщыгъ. КIэлэегъэджэ коллективым илэжьакIэ нахьышIу зэришIыщтым дэшъхьахыщтыгъэп, шIэныгъэу ыкIи опытэу иIэхэр иIофшIэгъухэм адигощызэ къырыкIуагъ. Унэгъо дахэ ышIагъ. Непэ Пщыжъ Къэплъан къытхэмытыжьми, ар тыгу икIырэп. ИшIэжь тэгъэлъапIэ.

ТУТАРЫЩ Тембот.

ТИКЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭР

Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъ, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ сурэтышI, зэнэкъокъухэм щытхъуцIэу къащыдихыгъэр макIэп. IофшIагъэу къыгъэнагъэм уегъэгушхо, ныбжьыкIэхэм щысэ афэхъу.

Владимир Мехедэ къытхэтыгъэмэ, илъэс 90-рэ ыныбжь зэрэхъущтыгъэм фэгъэхьыгъэ шIэжь къэгъэлъэгъон Мыекъуапэ къыщызэIуахыгъ.

Хэгъэгу зэошхом иветеранэу Владимир Пужелевыр илъэс 90-рэ хъугъэ. ИмэфэкI мафэ тефэу къэгъэлъэгъоныр Мыекъуапэ къыщызэIуахыгъ. Ветераныр иусэхэм къяджагъ, В. Мехедэ шIукIэ зэришIэщтыгъэр хигъэунэфыкIыгъ. Гъатхэмрэ шIулъэгъу къабзэмрэ щыIэныгъэр зэрагъэдахэрэм цIыф гъашIэм чIыпIэ хэхыгъэ зэрэщыряIэм джыри фэусэ зэрэшIоигъор къыIуагъ.

Къушъхьэхэм, псыхъохэм ятеплъэ, Мыекъуапэ чэщым е кIылъэгъуапIэ идиректорэу Бырсыр

ЩыIэныгъэм къыхэхыгъэм узыфещэ

Адыгеим исурэт къэгъэлъэгъуапIэ идиректорэу Бырсыр Абдулахь, КъокIыпIэм щыпсэурэ лъэпкъхэм искусствэхэмкIэ я Къэралыгъо музей ипащэу Кушъу Нэфсэт, Краснодар дэт сурэт къэгъэлъэгъуапIэу «САНТАЛ» зыфиIорэм идиректорэу Нина Стрижовар, Адыгэ къэралыгъо университетым икъутамэу Шытхьалэ дэтым икIэлэегъаджэу, Владимир Мехедэ ыгъэсагъэу Ольга Орловар, Адыгэ Республикэм исурэтышIмэ я Союз итхьаматэу Хъуажъ Рэмэзанэ, В. Мехедэ иIахьылхэр, нэмыкIхэри къэгъэлъэгъоным икъызэIухыгъо къэгущыIагъэх.

Адыгеим исурэтышIхэм я Союз итхьаматэу, Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет идепутатэу щытыгъ. РСФСР-м, СССР-м ясурэтышIхэм язэфэсхэм ахэлэжьагъ. В. Мехедэ исурэтхэу «Гъозэрыплъэм», «Гъатхэм», «Экспедицием икъушъхьэ», нэмыкIхэм осэ ин къафашIыгъагъ. Дунаим щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэ къызыщагъэлъэгъорэ зэхахьэм иIофшIагъэ къыщыхахыгъагъ. СССР-м шIукIэ зэрэщашIэрэм дакIоу, В. Мехедэ Италием рагъэблагъи, искусствэм лъэужэу къыщигъанэрэм еплъыкIэу фыриIэр нэбгырабэмэ къафиIотэгъагъ.

ЕплъыкIэхэр

— ЩыIэныгъэм гукIэ хилъагъорэр сурэт ышIын ылъэкIыщтыгъ. Владимир Мехедэ иIофшIагъэ жъы хъурэп, — къытиIуагъ сурэтышI ыкIи археолог цIэрыIоу ЛэупэкIэ Нурбый.

— Владимир Мехедэ сшIэщтыгъэ. УIукIэмэ, нэгушIоу къыппэгъокIыщтыгъ, — зэдэгущыIэгъур лъегъэкIуатэ сурэтышIэу, Урысыем итхакIомэ я Союз хэтэу Хъурмэ Хъусен. — ЫшIырэ сурэтхэр мэзахэм нахь пэблагъэхэу къэлъагъощтыгъэх, шъо зэфэшъхьафхэр ыгъэфедэхэ зыхъукIэ, дунаир ыгукIэ зэрилъэгъурэ шIыкIэр къытлъигъэIэсы шIоигъуагъ.

— УезыгъэджагъэмшIукIэ укъытегущыIэныр шэны зыфэхъугъэмэ сащыщ, — еIо Ольга Орловам. — Владимир Мехедэ сэркIэ кIэлэегъэджэ къодыягъэп. КъысфиIуатэрэр, сурэтэу къысигъэлъэгъурэр псэ зыпыт цIыфым фэзгъадэ шIоигъуагъ. КIэлэеджакIохэм непэ сахэтэу Iоф сшIэзэ, Владимир Мехедэ щыIэныгъэр дэгъоу къызэрэгурыIощтыгъэм мэхьэнэ ин есэты.

Хэгъэгу зэошхор, псэукIэу тиIэм икъиныгъохэр В. Мехедэ пэкIэкIыгъэх. СурэтышIэу Эдуард Овчаренкэм зэрилъытэрэмкIэ, къэгъэлъэгъоным кIуачIэ къыхэзылъхьэрэр цIыфым иIофшIагъэ непи дгъэлъэпIэн зэрэтлъэкIырэр ары.

— Владимир Мехед сэ сыриныс, — еIо Зое. — Сишъхьэгъусэу Сергей къысфиIуатэщтыгъэхэр сщыгъупшэхэрэп. Тэ щыIэныгъэм хэтлъагъорэр сурэтхэм къаIуатэу бэрэ къыхэкIыщтыгъ. Тхьаегъэпсэух зэхэщакIохэр.

мафэм къызэрэлъагъорэм, лэжьакIохэм яIофшIакIэ, шыум игупшысэ лъыIэсы зышIоигъом, искусствэм нахь куоу зыщызыгъэгъозэнэу фаемэ В. Мехедъ исурэтхэр IэпыIэгъу афэхъущтых.

Сурэтхэм арытхэр: **Ольга Орловар, Зоя Мехедэ, ЛэупэкIэ Нурбый сурэтхэм атегущыIэх; къэгъэлъэгъоным пшъашъэр еплъы.**

СЭКЪАТНЫГЪЭ ЗИIЭХЭМРЭ ЩЫIЭНЫГЪЭМРЭ

Узэгъусэмэ, шIыкIэ къэбгъотыщт

Сэкъатныгъэ зиIэхэм я Адыгэ республикэ организацие тыгъуасэ Iэнэ хъураеу зэхищагъэр Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым щыкIуагъ. Хабзэм икъулыкъушIэхэр, гъэсэныгъэм пылъхэр, общественнэ организациехэм ахэтхэр зэгъусэхэу социальнэ-культурнэ Iофыгъохэр агъэцэкIэнхэмкIэ амалэу щыIэхэм атегущыIагъэх.

ЦIыфыр къин хэфагъэмэ, сэкъатныгъэ иIэмэ, ыгу кIодынэу щытэп. Еджэн, сэнэхьат зэригъэгъотын, щыIэныгъэм федэ къыщихьэу псэун фае. Сэкъатныгъэ зиIэхэм я Адыгэ республикэ организацие итхьаматэу Агъыржьэнэкъо Симэ къызэриIуагъэу, ащ фэдэ зэхахьэм упчIэжьэгъу ущызэфэхъун плъэкIыщт.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Нафиса Васильевам, тарихъ шIэныгъэхэмкIэ докторэу Ацумыжъ ГъучIыпсэ, Правительствэм икъулыкъушIэхэм, сэкъатныгъэ зиIэхэм, кIэлэегъаджэхэм яеплъыкIэхэр зэфахьысыжьыщтых. Рагъэжьэгъэ Iофыр зэрэлъагъэкIуатэрэм тигъэзетеджэхэр щыдгъэгъозэщтых.

Сурэтыр зэхахьэм къыщытырахыгъ.

ТИКОНЦЕРТХЭР

ГъэхъагъэхэмкIэ агъэкIотэжьы

Адыг Республикэм и Къэралыгъо филармоние исимфоническэ оркестрэ иилъэс IофшIэгъу мэкъуогъум и 19-м ыухыгъ. Пчыхьэзэхахьэр зезыщэгъэ музыковедэу Ирина Шилько къызэриIуагъэу, оркестрэм иныбджэгъухэр нахьыбэ хъугъэхэу 2013 — 2014-рэ илъэс IофшIэгъур зэфашIыжьы. Культурэм и Илъэс гъэхъагъэхэр зэрэщашIыгъэр тигуапэ.

Сурэтыр концертым къыщытырахыгъ.

Классикэм хэхьэгъэ произведениехэр зэхахьэм щыжъынчыгъэх. Оркестрэм ихудожественнэ пащэу, идирижер шъхьаIэу, Адыгеим изаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо премие зыфагъэшъошагъэу Григорий Михайловыр кIэм лъэхъу, искусствэ лъагэм музыкантхэр фещэх. Урысыем щызэлъашIэрэ артистхэр, Адыгеим щеджагъэхэр концертхэм ахегъэлажьэх.

Пшызэ культурэмкIэ изаслуженнэ IофышIэу Сергей Абраменкэр ТIуапсэ щэпсэу. Оркестрэр ащ къыдежъыузэ, трубэмкIэ произведениехэр къыригъэIуагъэх, Ф. Гайдн, С. Рахманиновым аусыгъэхэр зэхэтхыгъэх. «Крымские эскизы» зыфиIоу А. Спендиаровым ыусыгъэр пычыгъуи 6 хъоу оркестрэм къыригъэIуагъ.

Адыгэ Республикэм икомпозиторхэм я Союз итхьаматэу Къэгъэзэжь Байзэт пчыхьэзэхахьэм къыщыгущыIагъ. Сергей Абраменкэм ар мыекъопэ музыкальнэ училищым щыдеджагъ. Ныбджэгъуныгъэу зэдыряIэр искусствэм щылъагъэкIуатэ.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

ЗэхэзыщагъэрыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакцием зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

ЗыщаушыхьатыгъэрЗ:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4000
Индексхэр 52161 52162
Зак. 2145

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр
МэщлIэкъо Саид

Редактор шъхьаIэм игуадзэр — пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
Хъурмэ Хъусен